

EESTI VABARIIGI VALITSUSELE

Avalik kiri

Jõulurahu ootuses,
2. dets 2024

*Kõikumatus usus ja vankumatus tahtes kindlustada ja arendada riiki,
mis on loodud Eesti rahva riikliku enesemääramise kustumatul õigusel ja välja kuulutatud
1918. aasta 24. veebruaril,
mis on rajatud vabadusele, õiglusele ja õigusele,
mis on kaitseks sisemisele ja välisele rahule ning pandiks praegustele ja tulevastele põlvedele
nende ühiskondlikus edus ja üldises kasus,
mis peab tagama eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise läbi aegade –
Eesti vabariigi põhiseadus*

Eesti Vabariigi Valitsus ei ole umbmäärane institutsioon, otsuseid teevad ikkagi inimesed. Tänaõsed otsused talletuvad Eesti ajaloo.

Vabariigi Valitsus hakkab lähapäevil arutama ja otsustama Nursipalu harjutusvälja laiendamise eelnõu üle. Just sellel põhjusel palume teil hetkeks peatuda ja mõelda, mis teenib meie riigi huve ja mis seda ei tee. Tänaõel päeval oleme jõudnud Nursipalu teemal eskalatsiooni, kus lahendusi ei paista niipea.

Vabariigi Valitsuse korralduse „Vabariigi Valitsuse 20.10.2023 korralduse nr 266 „Kaitsevæ Nursipalu harjutusvälja laiendamine planeerimisest kohaldamata, keskkonnamõju hindamata jätmise ja Natura asjakohase hindamise algatamine“ muutmise tulenevalt keskkonnale avalduvate mõjude hindamisest“ eelnõu koos seletuskirjaga ja Natura asjakohase hindamise aruande avalik väljapanek toimus 27.09.2024 kell 16.00 kuni 08.11.2024.

Avalik istung esitatud ettepanekute ja vastuväidete arutamiseks pidi toimuma 25. nov. 2024. Avalikku istungit ja arutelu ei toimunud, sest rahva esitatud ettepanekud ja vastuväited olid salastatud, neid ei tutvustatud avalikkusele ja istungi päevakavasse ei olnud sellist arutelu isegi planeeritud.

Samuti ei avaldatud infot koosoleku toimumise kohta kohalikes ajalehtedes ega kohalike omavalitsuste kodulehtedel. Inimesi teavitas ainult MTÜ Meie Nursipalu. Tõsi, kes oskas otsida, see võis info leida varjatult ka RKIK kodulehel, kuid niivõrd olulises küsimuses ei ole see kindlasti piisav. See, mis Võrus toimus, näitab selgelt, et täna tuleb astuda samm tagasi.

Millised oleksid lahendused?

1. Õige oleks tunnistada kehtetuks VV korraldus nr 266 ja alustada Kagu-Eesti harjutusvälja rajamist, kui see on endiselt oluline, läbi eriplaneeringu. Näiteks Soodlas alustati eriplaneeringut 2022 mais ja

tänaseks on jõutud kohalike elanikega arutelude faasi. Nursipalu asjas on aga 84 inimest kaevanud VV korralduse nr 266 kohtusse ja lahendusteni võib minna aastaid. Lisaks on Nursipalu arendamisega seoses käimas mitmed muud kohtuasjad.

Kui Eestis on julgeolekuoht, tuleks tegutseda kiirelt - koheselt alustada eriplaneeringut. Selle asemel, et vaielda rahvaga kohtus, tuleb hoopis alustada seadustega reguleeritud protsessi, sisukaid arutelusid. Eesti ei saa lubada, et tugeva kaitsetahtega kohalik rahvas surutakse jõuga alla. Vastupidi - potentsiaali oma maa eest seista tuleb austada ja tunnustada. Kohaliku rahva mõnitamine ja vaigistamine rahvusringhäälingus meenutab üht teatud režiimi.

Tegelike probleemide eiramine ja vaigistamine on loonud vale kuvandi. Kui raha on vähe, siis ei saa lubada raiskamist. Praegu aga on kulunud mõttetult palju ressursse - nii aega kui raha läbimõttlemata rapsimise tõttu. Tulemuseks on riigikaitse teena ehitatud praaktee, mida ei kasutata, tühjalt seisev linnak, raadatud tohutud metsaalad, hävitatud kaitsealuste liikide kasvukohad, tugev vastasseis kohalikega, riigikaitse eesmärgil ostetud harjutusväljast täiesti väljaspool olev Kaunis Eesti kodu jne.

2. Alternatiivina võtta praegu eelnõu muutmine tagasi ja Nursipalu harjutusvälja käsitleda üldjoontes selliselt, nagu oli planeeritud VV korralduse 266 esimeses etapis: lubada sõjaväelisi harjutusi suuremal alal, kuid suurekaliibrilisi relvi kuni 120 mm kohtades ja viisil, kus neid on kasutatud seni. Selline lahendus tagaks senisest suurema ala taktikalisteks jm sõjaväele vajalikeks õppusteks, kuid ära jääks uute sadu hektareid hõlmavate sihtmärgialade tegemine Võrumaa südamesse. Alles jääksid kodud ja kohalike kaitsetahe. Nursipalus on juba olemas üle 100 ha suurune sihtmärgiala, harjutada saab ja seda ka tehakse, siia ei ole vaja lisaks veel kolme sihtmärgiala.

Müra modelleerimisest nähtub, et massiivse nelja sihtmärgialaga sõjaväelise harjutusala rajamine Võru linna kõrvale mõjuks halvasti 20 000+ inimese tervisele. Ühtlasi palume läbi viia uuring praeguse Nursipalu müra mõjust inimeste tervisele. Palume välja selgitada müradoosid inimestele nende elukeskkonnas Nursipalu harjutusväljast nii kaugel kui müra levib.

Mürauuringu põhjal tuleks uuesti hinnata ka mõjud Natura aladele, sest eelhindang tehti ajal, mil mürauuring veel puudus ja sellega ei arvestatud. Seega lisandub looduskaitseline aspekt ja müra tegelik mõju ei ole teada. Paberil seatud riiklik eesmärk kaitsta loodust peab rakenduma ka päriselus.

3. Kuna Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus on läinud kohalikega tugevasse vastuollu ja ei ole oma ülesandega hakkama saanud, peaks protsessi juhtima mõni teine instants, mitte RKIK ega Kaitseministeerium.

Keerulistel aegadel tuleb tegutseda koos ja targalt. Teeme ettepaneku seda teha.

Lugupidamisega
Maarika Niidumaa
MTÜ Meie Nursipalu
Juhatuse liige